TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHOÁ TRONG MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH NHẰM PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG THỰC HÀNH VÀ KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Nguyễn Hoàng Tùng
Trường Đại học Sư phạm Thành Phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: *Bài viết phân tích vai trò và sự cần thiết của việc tăng cường hoạt động ngoại khóa trong môn Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) nhằm phát triển kỹ năng thực hành và kỹ năng mềm cho sinh viên Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh. Trên cơ sở làm rõ khái niệm hoạt động ngoại khóa, kỹ năng thực hành và kỹ năng mềm, bài viết khẳng định hoạt động ngoại khóa là môi trường thuận lợi để sinh viên vận dụng kiến thức, tăng cường trải nghiệm, rèn luyện kỹ năng và phát triển năng lực cá nhân. Qua phân tích thực trạng, hoạt động ngoại khóa đã bước đầu tạo cơ hội cho sinh viên củng cố kiến thức, thực hành và phối hợp tập thể, nhưng nội dung, hình thức tổ chức và mức độ gắn kết với mục tiêu phát triển kỹ năng còn hạn chế. Từ đó, bài viết đề xuất các giải pháp: đa dạng hóa nội dung theo hướng trải nghiệm thực hành; đổi mới hình thức tổ chức, phát huy vai trò chủ thể của sinh viên; đồng thời gắn mỗi hoạt động với việc phát triển và đánh giá đồng thời kỹ năng thực hành và kỹ năng mềm.*

Từ khoá: *Hoạt động ngoại khóa; Giáo dục quốc phòng và an ninh; kỹ năng thực hành; kỹ năng mềm; sinh viên; Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.*

ENHANCING EXTRACURRICULAR ACTIVITIES IN NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION TO DEVELOP PRACTICAL AND SOFT SKILLS AMONG STUDENTS AT HO CHI MINH CITY UNIVERSITY OF EDUCATION

Abstract: *This article analyzes the role and necessity of enhancing extracurricular activities in National Defense and Security Education (NDSE) to develop practical and soft skills among students at Ho Chi Minh City University of Education. Based on clarifying the concepts of extracurricular activities, practical skills, and soft skills, the article argues that extracurricular activities provide a favorable environment for students to apply knowledge, gain practical experience, develop skills, and enhance their personal competencies. The analysis of the current situation indicates that extracurricular activities have initially provided students with opportunities to consolidate knowledge, practice skills, and engage in teamwork; however, their content, organizational formats, and alignment with skill development objectives remain limited. Accordingly, the article proposes several solutions, including diversifying activity content toward experiential learning and practical training; innovating organizational formats to promote students' active roles; and linking each activity with the simultaneous development and assessment of practical and soft skills.*

Keywords: *Extracurricular activities; National Defense and Security Education; practical skills; soft skills; students; Ho Chi Minh City University of Education.*

Nhận bài: 16/07/2026 *Phản biện: 16/08/2026* *Duyệt đăng: 21/08/2026*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) trong các cơ sở giáo dục đại học giữ vai trò quan trọng trong trang bị kiến thức, hình thành ý thức trách nhiệm và phát triển những phẩm chất, năng lực cần thiết cho sinh viên đối với nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Với đặc thù kết hợp giữa lý luận và thực hành, GDQP&AN không chỉ yêu cầu người học nắm vững kiến thức mà còn phải biết vận dụng vào các tình huống cụ thể. Vì vậy, đa dạng hóa hình thức tổ chức dạy học, tăng cường trải nghiệm và tạo cơ hội thực hành cho sinh viên là yêu cầu cần thiết. Trong đó, hoạt động ngoại khóa góp phần mở rộng không gian học tập, tạo môi trường để sinh viên củng cố kiến thức, rèn luyện kỹ năng thực hành và phát triển các kỹ năng mềm như giao tiếp, hợp tác, tổ chức, giải quyết vấn đề và thích ứng với môi trường tập thể.

Đối với sinh viên Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, hoạt động ngoại khóa trong GDQP&AN còn góp phần hình thành tinh thần trách nhiệm, tính kỷ luật và năng lực phối hợp cần thiết cho nghề nghiệp giáo viên. Tuy nhiên, các hoạt động này cần được tổ chức có mục tiêu, nội dung và phương thức phù hợp, bảo đảm gắn với yêu cầu môn học, tránh hình thức và thiên về phong trào. Do đó, nghiên cứu "Tăng cường hoạt động ngoại khóa trong môn Giáo dục quốc phòng và an ninh nhằm phát triển kỹ năng thực hành và kỹ năng mềm cho sinh viên tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh" có ý nghĩa thiết thực trong việc nâng cao chất lượng GDQP&AN và góp phần phát triển toàn diện năng lực người học.

II. MỘT SỐ KHÁI NIỆM

Hoạt động ngoại khoá

Hoạt động ngoại khóa là bộ phận của quá trình giáo dục được tổ chức ngoài thời gian và không gian của giờ học chính khóa, có sự định hướng về mục tiêu, nội dung và phương thức tổ chức, đồng thời tạo điều kiện để người học tham gia một cách chủ động, tích cực. Nếu hoạt động trên lớp chủ yếu tập trung vào việc lĩnh hội và hệ thống hóa kiến thức theo chương trình môn học, thì hoạt động ngoại khóa mở rộng môi trường học tập thông qua trải nghiệm, thực hành, tương tác và giải quyết các nhiệm vụ gắn với thực tiễn. Theo Hồ Thị Giang, "Hoạt động ngoại khoá là những hoạt động được thực hiện ngoài giờ học, tuỳ thuộc vào hứng thú, sở thích, nguyện vọng của mỗi sinh viên trong khả năng và điều kiện tổ chức có được của nhà trường" (Hồ Thị Giang, 2011). Quan niệm này nhấn mạnh tính linh hoạt, tự nguyện và sự phù hợp giữa nhu cầu của người học với điều kiện tổ chức của cơ sở giáo dục.

Đối với môn GDQP&AN, hoạt động ngoại khóa có thể được hiểu là những hoạt động giáo dục được tổ chức ngoài giờ học chính khóa, dưới sự định hướng và quản lý của nhà trường, nhằm củng cố kiến thức, tăng cường cơ hội thực hành, rèn luyện kỹ năng và hình thành ý thức, trách nhiệm cho sinh viên. Các hoạt động có thể bao gồm hội thao quốc phòng – an ninh, tham quan, trải nghiệm tại đơn vị lực lượng vũ trang, hành quân dã ngoại, thi tìm hiểu kiến thức, thực hành cứu hộ, cứu nạn, phòng cháy chữa cháy, kỹ năng sinh tồn và xử lý tình huống giả định. Với đặc trưng thiên về thực hành và tính tập thể của GDQP&AN, hoạt động ngoại khóa còn tạo môi trường thuận lợi để sinh viên rèn luyện kỹ năng thực hành và phát triển kỹ năng mềm như giao tiếp, phối hợp nhóm, tổ chức, giải quyết vấn đề, lãnh đạo và thích ứng với các tình huống thực tiễn.

Kỹ năng thực hành

Kỹ năng thực hành trong GDQP&AN có thể được hiểu là khả năng của người học trong việc vận dụng những tri thức đã được tiếp thu để thực hiện đúng, chính xác và tương đối thành thạo các nhiệm vụ, thao tác gắn với nội dung môn học. Kỹ năng này không hình thành chỉ thông qua việc ghi nhớ kiến thức mà là kết quả của quá trình luyện tập thường xuyên, có hướng dẫn, kiểm tra và điều chỉnh. Trong GDQP&AN, kỹ năng thực hành được thể hiện thông qua nhiều nội dung như thực hiện điều lệnh đội ngũ, kỹ thuật và chiến thuật quân sự cơ bản, sử dụng vũ khí bộ binh theo chương trình, kỹ năng hành quân, sơ cứu và cứu hộ, cứu nạn, phòng cháy chữa cháy, đọc bản đồ, sử dụng la bàn và xử lý một số tình huống có liên quan đến quốc phòng, an ninh. Điểm đặc trưng của nhóm kỹ năng này là sự thống nhất giữa kiến thức, thao tác và khả năng xử lý tình huống. Vì vậy, sinh viên cần được đặt trong những điều kiện thực hành tương đối gần với thực tế để có thể hình thành phản xạ, tính chính xác, khả năng phối hợp và sự chủ động khi thực hiện nhiệm vụ.

Từ góc độ giáo dục, kỹ năng thực hành trong GDQP&AN không chỉ phản ánh mức độ vận dụng kiến thức của sinh viên mà còn là một thành tố quan trọng của năng lực hành động. Khi được luyện tập trong những môi trường và tình huống đa dạng, sinh viên có điều kiện chuyển từ "biết" sang "làm được", từng bước hình thành khả năng vận dụng kiến thức một cách linh hoạt. Đây cũng là cơ sở để hoạt động ngoại khóa phát huy vai trò như một môi trường bổ trợ cho quá trình rèn luyện kỹ năng thực hành ngoài phạm vi giờ học chính khóa.

Kỹ năng mềm

Kỹ năng mềm (soft skills) là nhóm năng lực liên quan đến cách cá nhân giao tiếp, tương tác, hợp tác, tổ chức công việc và ứng phó với những yêu cầu khác nhau trong học tập, nghề nghiệp và đời sống xã hội. Khác với kỹ năng chuyên môn thường gắn với một lĩnh vực cụ thể, kỹ năng mềm có tính chuyển giao cao và được sử dụng trong nhiều hoàn cảnh khác nhau. Theo Robles, những kỹ năng quan trọng bao gồm giao tiếp, làm việc nhóm, lãnh đạo, ra quyết định, tư duy phản biện, sáng tạo và khả năng thích ứng (Robles, 2012).

Trong môi trường GDQP&AN, kỹ năng mềm có điều kiện được hình thành thông qua đặc trưng tổ chức học tập theo tập thể, yêu cầu chấp hành kỷ luật và sự phối hợp giữa các cá nhân. Khi tham gia các hoạt động nhóm, hội thao, diễn tập, hành quân dã ngoại, xử lý tình huống hoặc các hoạt động trải nghiệm, sinh viên phải phân công nhiệm vụ, trao đổi thông tin, phối hợp hành động và giải quyết những vấn đề phát sinh. Quá trình đó tạo ra những tình huống thực tiễn để sinh viên rèn luyện khả năng giao tiếp, hợp tác, lãnh đạo, ra quyết định và thích ứng với môi trường có yêu cầu cao về tính tổ chức.

Có thể thấy, kỹ năng thực hành và kỹ năng mềm tuy có những đặc điểm riêng nhưng không tồn tại tách biệt trong quá trình học tập GDQP&AN. Một nhiệm vụ thực hành hiệu quả thường đòi hỏi sinh

viên vừa có khả năng thực hiện thao tác, vừa biết phối hợp với đồng đội, giao tiếp, phân công nhiệm vụ và xử lý tình huống. Do đó, tổ chức các hoạt động học tập theo hướng trải nghiệm và ngoại khóa là một trong những điều kiện thuận lợi để phát triển đồng thời hai nhóm kỹ năng này.

III. SỰ CẦN THIẾT CỦA VIỆC TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHOÁ PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG THỰC HÀNH VÀ KỸ NĂNG MỀM TRONG GDQP&AN

Việc tăng cường hoạt động ngoại khóa trong môn GDQP&AN xuất phát từ yêu cầu gắn kiến thức với thực tiễn, học tập với rèn luyện. GDQP&AN vừa trang bị kiến thức quốc phòng, an ninh, vừa rèn luyện kỹ năng, ý thức tổ chức kỷ luật và tinh thần trách nhiệm cho sinh viên. Nếu chỉ giới hạn trong giờ học chính khóa, sinh viên sẽ thiếu thời gian và môi trường để vận dụng kiến thức, thực hành và trải nghiệm tình huống thực tế. Hoạt động ngoại khóa vì vậy góp phần mở rộng không gian học tập và tăng cơ hội thực hành. Quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Học phải đi đôi với hành, lý luận phải liên hệ với thực tế, học mà không hành thì học vô ích" (Hồ Chí Minh, 2011) là cơ sở quan trọng khẳng định sự cần thiết của các hoạt động trải nghiệm, qua đó giúp sinh viên chuyển hóa tri thức thành kỹ năng và năng lực hành động.

Hoạt động ngoại khóa có ý nghĩa trực tiếp đối với phát triển kỹ năng thực hành. Những nội dung như điều lệnh đội ngũ, kỹ thuật quân sự, hành quân, sơ cứu, cứu hộ, cứu nạn, phòng cháy chữa cháy, kỹ năng sinh tồn và xử lý tình huống đòi hỏi sinh viên được luyện tập thường xuyên. Các hoạt động như hành quân dã ngoại, định hướng, tổ chức đội hình hay xử lý tình huống giúp người học củng cố kiến thức, nâng cao độ chính xác trong thao tác, khả năng phối hợp và phản xạ, đồng thời hình thành năng lực vận dụng linh hoạt trong những hoàn cảnh khác nhau.

Bên cạnh đó, hoạt động ngoại khóa tạo điều kiện phát triển kỹ năng mềm thông qua giao tiếp, phân công nhiệm vụ, hợp tác, hỗ trợ đồng đội, giải quyết bất đồng, ra quyết định và xử lý vấn đề. Đặc biệt, các hình thức như hội thao quốc phòng – an ninh, hành quân dã ngoại, tham quan trải nghiệm, hoạt động nhóm, diễn tập và xử lý tình huống giả định có thể kết hợp đồng thời kỹ năng thực hành với kỹ năng giao tiếp, hợp tác, lãnh đạo và tổ chức. Điều này có ý nghĩa đối với sinh viên sư phạm, bởi nghề nghiệp tương lai không chỉ đòi hỏi chuyên môn mà còn yêu cầu năng lực giao tiếp, tổ chức hoạt động, phối hợp với đồng nghiệp và xử lý linh hoạt các tình huống giáo dục.

Việc tăng cường hoạt động ngoại khóa cũng phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục đại học theo hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học. Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo xác định yêu cầu chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực người học. Vì vậy, trong GDQP&AN, hoạt động ngoại khóa cần được tổ chức có mục tiêu, gắn với khả năng vận dụng kiến thức, kỹ năng thực hành và kỹ năng xã hội, thay vì chỉ mang tính phong trào.

Ngoài ra, hoạt động ngoại khóa còn góp phần chuẩn bị cho sinh viên khả năng ứng phó với các tình huống thực tiễn như thiên tai, cháy nổ, tai nạn, dịch bệnh, sự cố xã hội và các thách thức an ninh phi truyền thống. Thông qua mô phỏng, trải nghiệm và thực hành, sinh viên được rèn luyện khả năng nhận diện vấn đề, lựa chọn phương án xử lý, phối hợp và thực hiện nhiệm vụ trong điều kiện có áp lực. Đối với sinh viên Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, các hoạt động này còn giúp hình thành tính kỷ luật, tinh thần trách nhiệm, khả năng tổ chức, giao tiếp, hợp tác và xử lý tình huống, qua đó hỗ trợ cả việc học GDQP&AN và phát triển những năng lực cần thiết của người giáo viên tương lai. Do đó, hoạt động ngoại khóa cần được thiết kế phù hợp với đặc điểm sinh viên sư phạm, vừa bảo đảm mục tiêu giáo dục quốc phòng, an ninh, vừa phát triển các năng lực có tính chuyển giao cao.

IV. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA TRONG MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH NHẰM PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG THỰC HÀNH VÀ KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Trong những năm qua, hoạt động GDQP&AN tại các cơ sở giáo dục đại học từng bước được đổi mới theo hướng tăng cường thực hành, trải nghiệm và phát huy vai trò chủ thể của sinh viên. Tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, bên cạnh học tập chính khóa, hoạt động ngoại khóa có thể được tổ chức dưới nhiều hình thức như hội thao, giao lưu, thi tìm hiểu kiến thức quốc phòng – an ninh, hoạt động tập thể, tham quan, trải nghiệm thực tế và rèn luyện kỹ năng. Những hoạt động này góp phần củng cố kiến thức,

rèn luyện thể chất, kỹ năng thực hành, tinh thần tập thể, tính chủ động, kỷ luật và khả năng phối hợp của sinh viên.

Tuy nhiên, xét trên yêu cầu phát triển đồng thời kỹ năng thực hành và kỹ năng mềm, hoạt động ngoại khóa vẫn còn một số hạn chế. Nội dung và hình thức tổ chức ở một số hoạt động chưa đa dạng, còn thiên về tuyên truyền, giao lưu hoặc thi đua, trong khi các nhiệm vụ thực hành gắn với kỹ năng cụ thể chưa được tổ chức thường xuyên và có hệ thống. Mục tiêu kỹ năng sau từng hoạt động đôi khi chưa được xác định rõ, gây khó khăn cho việc đánh giá mức độ tiến bộ của sinh viên.

Đối với kỹ năng mềm, hoạt động ngoại khóa đã tạo điều kiện cho sinh viên giao tiếp, làm việc nhóm và phối hợp thực hiện nhiệm vụ, nhưng các kỹ năng như lãnh đạo, ra quyết định, giải quyết vấn đề, tư duy phản biện và thích ứng chưa được chú trọng đồng đều. Trong một số trường hợp, sinh viên chủ yếu thực hiện theo sự phân công của giảng viên, chưa có nhiều cơ hội chủ động lập kế hoạch, tổ chức và xử lý tình huống, nên vai trò chủ thể của người học chưa được phát huy đầy đủ.

Bên cạnh đó, sự gắn kết giữa hoạt động ngoại khóa với nội dung, mục tiêu và chuẩn đầu ra của môn GDQP&AN chưa phải lúc nào cũng chặt chẽ. Nếu hoạt động nặng về phong trào mà thiếu liên hệ với yêu cầu về kiến thức, kỹ năng và thái độ thì hiệu quả giáo dục khó được đánh giá đầy đủ. Các yếu tố về cơ sở vật chất, kinh phí, thời gian, nhân lực và sự phối hợp giữa các đơn vị cũng ảnh hưởng đến quy mô và tính thường xuyên của hoạt động.

Nhìn chung, hoạt động ngoại khóa trong GDQP&AN có nhiều tiềm năng phát triển kỹ năng thực hành và kỹ năng mềm cho sinh viên, nhưng cần được tổ chức có định hướng và hệ thống hơn. Hoạt động cần gắn kết chặt chẽ giữa mục tiêu – nội dung – trải nghiệm – kỹ năng – đánh giá, đồng thời tạo điều kiện để sinh viên trực tiếp thực hành, phối hợp, giải quyết vấn đề và tự đánh giá kết quả. Đây là cơ sở thực tiễn để đề xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động ngoại khóa trong môn GDQP&AN tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.

V. GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA TRONG MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH NHẰM PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG THỰC HÀNH VÀ KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Đa dạng hóa nội dung hoạt động ngoại khóa theo hướng tăng cường trải nghiệm thực hành. Cần xây dựng nội dung hoạt động ngoại khóa phù hợp với mục tiêu, nội dung và đặc thù của môn GDQP&AN, trong đó chú trọng chuyển từ các hoạt động thiên về tuyên truyền, giao lưu sang các hoạt động tạo cơ hội cho sinh viên được làm, được trải nghiệm và được xử lý tình huống. Nội dung có thể tập trung vào thực hành điều lệnh, kỹ năng đội ngũ, kỹ năng sơ cấp cứu, kỹ năng phòng tránh và xử lý tình huống nguy hiểm, nhận biết các tình huống liên quan đến quốc phòng, an ninh và bảo vệ bản thân, đồng thời kết hợp các hoạt động tìm hiểu truyền thống quân đội, lịch sử dân tộc và giáo dục ý thức trách nhiệm công dân. Mỗi hoạt động cần xác định rõ mục tiêu và kỹ năng cần hình thành, tránh tổ chức hoạt động chỉ nhằm tạo không khí hoặc phong trào. Chẳng hạn, một hoạt động hội thao không chỉ dừng ở việc thi đua thành tích mà có thể được thiết kế thành chuỗi nhiệm vụ, trong đó sinh viên vừa thực hiện kỹ thuật, vừa phối hợp với đồng đội, phân công nhiệm vụ và xử lý những tình huống phát sinh.

Đổi mới hình thức tổ chức, phát huy vai trò chủ thể của sinh viên. Cần tăng cường các hình thức tổ chức mang tính tương tác và trải nghiệm như trò chơi mô phỏng, đóng vai, xử lý tình huống, thi đấu theo nhóm, hoạt động theo trạm, trải nghiệm thực tế và dự án nhỏ. Trong quá trình tổ chức, giảng viên giữ vai trò định hướng, thiết kế nhiệm vụ và hỗ trợ khi cần thiết; sinh viên được trao quyền chủ động nhiều hơn trong việc lập kế hoạch, phân công, tổ chức và đánh giá hoạt động. Đặc biệt, có thể thành lập các nhóm sinh viên phụ trách từng nhiệm vụ như điều hành, hậu cần, truyền thông, trọng tài, quản lý thời gian hoặc xử lý tình huống. Cách tổ chức này giúp sinh viên không chỉ thực hiện yêu cầu của giảng viên mà còn trực tiếp trải nghiệm quá trình ra quyết định và chịu trách nhiệm về kết quả của nhóm.

Gắn hoạt động ngoại khóa với phát triển đồng thời kỹ năng thực hành và kỹ năng mềm. Mỗi hoạt động ngoại khóa cần được thiết kế theo nguyên tắc một nhiệm vụ – nhiều kỹ năng, nghĩa là bên cạnh kỹ năng thực hành chuyên môn, sinh viên đồng thời được rèn luyện các kỹ năng mềm. Ví dụ, trong một nhiệm vụ thực hành theo nhóm, sinh viên phải thực hiện đúng yêu cầu kỹ thuật nhưng đồng thời phải giao tiếp, phân công công việc, phối hợp, quản lý thời gian và giải quyết vấn đề phát sinh. Giảng viên có thể xây dựng bảng tiêu chí đánh giá đơn giản, gồm các nhóm tiêu chí như mức độ hoàn thành nhiệm vụ thực hành,

khả năng phối hợp nhóm, giao tiếp, tính chủ động, tinh thần trách nhiệm, khả năng xử lý tình huống và tuân thủ kỷ luật. Việc đánh giá như vậy giúp sinh viên nhận thức rõ rằng hoạt động ngoại khóa không chỉ là hoạt động bổ trợ mà là một bộ phận của quá trình hình thành năng lực.

VI. KẾT LUẬN

Tăng cường hoạt động ngoại khóa trong môn Giáo dục quốc phòng và an ninh là hướng đi cần thiết nhằm nâng cao chất lượng giáo dục theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học. Hoạt động ngoại khóa không chỉ tạo thêm môi trường để sinh viên củng cố kiến thức mà còn giúp chuyển hóa tri thức thành hành động thông qua trải nghiệm, thực hành và xử lý các tình huống cụ thể. Qua đó, sinh viên có điều kiện rèn luyện các kỹ năng thực hành như điều lệnh, kỹ năng phối hợp, sơ cấp cứu, xử lý tình huống; đồng thời phát triển các kỹ năng mềm như giao tiếp, làm việc nhóm, tổ chức, ra quyết định, giải quyết vấn đề và thích ứng. Thực trạng cho thấy hoạt động ngoại khóa trong GDQP&AN tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh đã tạo được những cơ hội nhất định cho sinh viên trải nghiệm và rèn luyện, nhưng nội dung, hình thức và mức độ gắn kết với mục tiêu phát triển kỹ năng vẫn cần được tăng cường. Vì vậy, cần đa dạng hóa hoạt động theo hướng thực hành – trải nghiệm, phát huy vai trò chủ thể của sinh viên, đồng thời thiết kế mỗi hoạt động theo nguyên tắc gắn nhiệm vụ với nhiều kỹ năng và có tiêu chí đánh giá cụ thể. Việc triển khai đồng bộ các giải pháp trên sẽ góp phần nâng cao hiệu quả GDQP&AN, đồng thời hỗ trợ sinh viên sư phạm hình thành những năng lực cần thiết cho học tập, nghề nghiệp và đời sống xã hội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam. (2013). Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4 tháng 11 năm 2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2020). Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 3 năm 2020 về việc ban hành Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học.

Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2024). Công văn số 5986/BGDĐT-GDQPAN ngày 30 tháng 9 năm 2024 về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh năm học 2024–2025.

Hồ Chí Minh. (2011). Hồ Chí Minh toàn tập (Tập 7). Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia.

Hồ Thị Thùy Giang. (2011). Thiết kế giáo án ngoại khóa cho học sinh lớp 11 trung học phổ thông [Luận văn thạc sĩ, Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh].

Robles, M. M. (2012). Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's workplace. Business Communication Quarterly, 75(4), 453–465.